

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

LEH LEHA • לך לך

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS ל"א

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

Nesillerin Yolculuğu

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbitsacks.org/covenant-conversation/lech-lecha/journey-of-the-generations/>

İlerleyen yaşla birlikte karşımıza çıkma eğilimi gösteren büyük keşiflerden biri, ebeveynlerimizden kaçmakla geçmiş bir ömür gibi görünen uzun bir dönemin ardından, onlara çok benzer bir hale gelmiş olduğumuzu fark etmemizdir. Ebeveynlerimize ne kadar borçlu olduğumuzu ve onlardan ne kadar çok şeyin içimizde yaşamaya devam ettiğini görmek için zamana ve mesafeye ihtiyaç vardır. Tora bunu bize Avraam'ın hikâyesi yoluyla anlatmaktadır.

Leh leha peraşası – ve aslına bakılırsa Yahudi tarihi – “A-Şem, Avram'a ‘Ülkenden, doğduğun yerden ve babanın evinden, sana göstereceğim ülkeye git’ dedi” (Bereşit 12:1) sözleriyle başlar. Ancak eğer biraz geri gidip hikâyeyi tekrar okursak, *önceki peraşanın* sonundaki kısmın önemini fark ederiz. Orada şöyle denmektedir:

Terah, oğlu Avraam'ı, Aran'ın oğlu [olan] torunu Lot'u ve Avram'ın eşi [olan] gelini Saray'ı aldı ve birlikte Kenaan'a gitmek üzere Ur Kasdim'den yola çıktılar. Ama Haran'a geldikleri zaman oraya yerleştiler. (Bereşit 11:31)

Anlaşılan o ki, Avraam'ın babasının evinden ayrılması, ülkesini ve doğduğu yeri terk etmesinden *çok uzun süre* sonra gerçekleşmiştir. Avraam'ın babası Terah, ona yolculuğunun ilk yarısında eşlik etmişti. En azından yolun bir kısmı boyunca oğluyla birlikte gitmişti.

İki olası açıklama vardır. İlkinde göre Avraam, Tanrı'nın çağrısını Ur'dayken almış ve Terah, Kenaan topraklarına kadar olan yolun tümü boyunca ona eşlik etme niyetiyle onunla birlikte gitmeyi kabul etmiş, ama belki de çok zayıf düştüğü için yolculuğu tamamlamamıştır. İkinci olasılığa göreyse çağrı Avraam'a Haran'dayken gelmiştir ki bu durumda, babası, Ur'dan ayrılmak suretiyle, bu yolculuğa

kendi inisiyatifiyle zaten önceden başlamıştır. Her iki şekilde de, Avraam ile babası arasındaki ayrılık ve kopma, bizim ilk başta düşündüğümüz kadar dramatik düzeyde olmamıştır.

Küçükken, Avraam'ın, babasının putlarını kırmasını anlatan *midraş* kaynaklı hikâyeyi dinler, bazen, özellikle de maneviyat ve inanç söz konusu olduğunda, bir çocuğun haklı ve bir anne veya babanın haksız olabileceği mesajını özümseriz. Daha derindeki hakikati, yani Avraam'ın aslında babasının başlamış olduğu bir yolculuğu tamamlamakta olduğunu ise hayatın ancak daha ileri bir aşamasında öğreniriz.

Avram – Avraam'ın ilk ismi – “güçlü baba” anlamına gelir. Bizzat Avraam, Yahudi halkının atası olması için seçilmişti. Kendi babasının yolunu reddetmiş bir evladın, kendi yolunu aynı şekilde reddetmeyecek evlatlara baba olması nasıl mümkün olabilir? Terah'ın bir süredir putperestliğe dair şüpheleri olduğunu ve Avraam'a manevi ve fiziksel açıdan daha ileri gitme ilhamını onun verdiğini söylemek daha makul görünmektedir. Avraam, babasının önyak olduğu yolculuğa devam etmiş, bu şekilde kendi oğlu Yitshak ve torunu Yaakov'a da, Tanrı'ya hizmet konusunda kendi yollarını çizmelerini öğretmiştir. Aynı Tanrı söz konusudur; ama onlar O'nu kendi kişisel yollarıyla keşfetmekte serbest olacaklardır.

Birçok kez, ebeveynlerimizden ne kadar farklı olduğumuzu düşünerek yola çıkarız. Onların bize, olduğumuz kişi olmaktan ne kadar yardım ettiklerini takdir etmemiz zaman alır. Ebeveynlerimizden kaçmakta olduğumuzu düşündüğümüz zaman bile, aslında onların yolculuğunu devam ettirmekte olduğumuzu ancak o aşamada anlarız. Kimliğimizi meydana getiren bileşenlerin büyük bir kısmı onlardan kaynaklanmıştır.

Şabat Sofrasında

1. Ebeveyninize ne yönden benziyorsunuz; onlardan ne yönden farklısınız?
2. Ebeveyninizin başlamış oldukları yolculuğu devam ettiriyor musunuz?
3. Eğer Terah putperest biri idiyse, Avraam'ın hâlâ ondan etkilendiği ve onun yolculuğunu devam ettirdiği önermesinde bulunmak sizce Rabi Sacks için neden önemlidir?

Yürümeye Devam Et

Dr. Erica Brown

Rabi Sacks'ın Jews' College müdürü olduğu dönemde, onun yüksek lisans öğrencilerinden biriydim. Alışlagelmiş heyecan verici sesi ve duruşuyla, 'Leh Leha' emri ve bunun, yeni bir yolculuk başlatmaktan ziyade, önceki bir yolculuğu devam ettirmek şeklindeki anlamından bahsettiğini hatırlıyorum. Avraam'ın babası Terah, Kenaan'a gitmek üzere Ur'dan ayrılan ilk kişiydi, ama yol üstünde vefat etmişti. Bu nedenle Avraam, babasının başlamış olduğu yolculuğu tamamlamıştı.

Rabi Sacks bunun ardından, başladığımız, ama hiçbir zaman bitiremediğimiz tüm yolculuklardan, projelerden ve görevlerden söz etti. Bizler çeşitli kararlar alırız, ama bazen bunları gerçekleştiremeyiz. Bazı zamanlarda, tıpkı Avraam'ın ailesinde olduğu gibi, sevdiğimiz ve saydığımız bir kişi, önemli bir hedefi gerçekleştirmeden önce vefat edebilir. Ve bazen de biz görevi başkalarının bıraktığı yerden devralırız. Her gün Talmud'dan bir yaprağın öğrenilmesi esasına dayanan Daf Yomi döngüsünün ortasında babası vefat eden bir arkadaşımı hatırlıyorum. Bu arkadaşım, babasının bu öğrenime olan bağlılığını onuruna öğrenim döngüsünü tamamlamak üzere tam da babasının kaldığı sayfadan öğrenime devam etmeyi üstlenmişti.

Onlarca yıldır, tanıdığım ve sevdiğim insanların, bir projenin ortasında takılıp kaldıkları ve tünelin ucundaki ışığı göremedikleri zamanlarda, Tora'nın hikmetinin Rabi Sacks tarafından sunulan bu öğretisini onun adıyla paylaşmışımdır. "Leh Leha. Yürümeye devam et. Hedefine varacaksın!" Bunu çocuklarımla ve öğrencilerimle birçok kez paylaştım. Rabi Sacks'ın sunduğu bakış açısı, aynı tünelde şahsen takılıp kaldığım zamanlarda bana ilham vermeye devam ediyor. Onun, Leh Leha peraşasının ilk sözleri hakkında açığa çıkardığı bu anlayış şekli, beni ileri doğru dürtmeye her zaman yardımcı oluyor.

• Dr. Erica Brown, Rabi Jonathan Sacks – Herenstein Değerler ve Liderlik Merkezi direktörüdür.

A CLOSER LOOK

• Dr. Erica Brown Rabi Sacks'ın Leh Leha peraşası üzerine paylaştığı fikirlerde derine inerek, onun haftalık yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

Nesillerin Yolculuğu yazısındaki hangi fikri daima aklınızda tutacaksınız?

İlk kez, ergenlik çağındaki birini belirten İbranice kök N-A-R ve bu kökün "uyanış" ve "silkinme" sözcükleriyle olan bağlantısı üzerinde kafa yordum. Bu dönüşümsel ilk gençlik yılları gerçekten de ebeveynlerimizle olan ilişkimizi değiştirmektedir; kendimizi tanımlamaya ve kim olmak istediğimiz hakkında düşünmeye başladığımız bu dönemde, akran gruplarımıza doğru eğilim gösteririz. Bu benim açımdan ve ergenlik çağındaki biri olarak Yahudiliğe olan şahsi yolculuğum açısından kesinlikle doğrudur. Bazen, ebeveynlerimizin ve akrabalarımızın bilgeliğine geri dönüp onu tekrar değerlendirmemiz, ancak hayatın ileri bir aşamasında olur ve nesiller arasındaki gerilimi nasıl çağlara yayılacak birer öğrenim anına dönüştürebileceğimizi anlamaya sadece o zaman başlayabiliriz.

Bu haftaki peraşada size ne ilham verdi?

Avraam, Kenaan'a doğru yola çıktığında 75 yaşındaydı. Açıkçası, tamamen yeni bir yerde tamamen değişik bir yolu keşfe çıkma cesaretine bu yaşta sahip olan çok fazla yetişkin tanımıyorum. Avraam, ilk Yahudi olarak, yaşlanmayı bilgeleşme olarak görmenin yolunu hepimiz için döşemiştir. En son ne zaman bir şeyi ilk kez yaptınız? Sanırım Avraam'ın hepimize sorduğu soru budur.

Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısında en beğendiğiniz alıntı ve sebebi nedir?

"Ebeveynlerimizden kaçmakta olduğumuzu düşündüğümüz zaman bile, aslında onların yolculuğunu devam ettirmekte olduğumuzu ancak o aşamada anlarız. Kimliğimizi meydana getiren bileşenlerin büyük bir kısmı onlardan kaynaklanmıştır."

TORAH TRIVIA

S: Peraşanın metninde, Terah'ın putperestlikten uzaklaşıp *teşuva* yaptığı fikrini destekleyen bir ipucu bulabiliyor musunuz?

C: Bereşit 15:15'te, A-Şem, Avraam'a "ve selametle atalarına katılacaksın" diye söz vermektedir. Raşi'nin açıklamasına göre bu, Avraam'ın, *teşuva* yapmış olan babası Terah'a katılacağına dair bir imadır.

Bu sözler bir noktayı takdir etmeme yardımcı oldu: Bireyleşmeyi aklımızda canlandırmanın en iyi yolu, onu, başladığı noktadan uzağa doğru ilerleyen bir hattan ziyade, hep aynı noktaya geri dönen bir daire olarak görmektir. Bence Yahudilik, zaman hakkında döngüsel bir yaklaşıma değer verir, çünkü insani gelişimin döngüsel doğasını yansıtır ve kişisel gelişimin önemine işaret eder.

• David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyada her yerde Amazon'dan temin edilebilir.

© 2020 RABBI SACKS.ORG